

PRZEMOWY
ŚRI MADHUSUDANA SAI

SŁOWA SADGURU

PAŹDZIERNIK I LISTOPAD 2019

TOM 6

Słowo	Znaczenie	Strona
<i>adwajta</i> , <i>adwajtika</i>	Wedyjska szkoła niedwoistości. Zgodnie z tą filozofią Najwyższa Istota, <i>brahman</i> , wykracza poza wszelkie nazwy i formy, świat jest iluzją, a indywidualna dusza nie jest różna od <i>brahmana</i> . <i>Adwajtika</i> znaczy „odnoszący się do <i>adwajty</i> ”.	5, 196
<i>akhandā bhadźan</i>	Nieprzerwany śpiew hymnów ku czci Boga lub innych pieśni religijnych	115, 117, 121, 122
<i>anubhawa</i>	Doświadczenie	48
<i>arati</i>	Uroczyste ofiarowanie światła palącej się kamfory wykonywane często na zakończenie rytualnej <i>pudży</i> lub modlitwy	41, 178
<i>Ardżuna</i>	Trzeci z pięciu braci Pandawów	162, 163, 167
<i>aśram(a)</i>	Pustelnia (<i>aśram</i> jest słowem w języku hindi). Odnosi się też do czterech porządków czy etapów życia, którymi są: <i>brahmaćarja</i> (etap ucznia), <i>grihastha</i> (etap głowy rodziny), <i>wanaprastha</i> (etap mieszkańca lasu) i <i>sannyasa</i> (etap ascety).	13, 34, 63, 67, 75, 91
<i>aśrama dharma</i>	Obowiązki odnoszące się do każdej <i>aśramy</i> , czyli etapu życia	75
<i>atma rama</i>	Ten, kto znajduje radość w jaźni; osoba duchowo urzeczywistniona, która odnajduje radość i spełnienie w swoim wnętrzu, niezależnie od zewnętrznych okoliczności	77
<i>awatar</i>	Inkarnacja istoty boskiej	55, 56, 58, 59, 60, 64, 65, 66, 67, 87, 104, 153

Słowo	Znaczenie	Strona
<i>bhadżan(a)</i>	Nabożna pieśń. <i>Bhadżan</i> to słowo w języku hindi.	20, 32, 34, 70, 91, 103, 115, 117, 121, 122, 193, 196, 197, 198, 215, 225, 227
<i>Bhagawadgita</i>	Dosłownie: „Pieśń Pana”. Nauki Pana Kriszny przekazane Ardzunie na polu bitwy Kurukszetra. Jest czczona jako zawierająca esencję wszystkich <i>upanisad</i> .	70, 89, 173, 204, 216, 224
<i>Bhagawata Purana</i>	Jedna z osiemnastu <i>puran</i> , która szczegółowo opisuje dziesięciu <i>awatarów</i> Pana Wisznu i historii Jego wielkich wielbicieli. Ta <i>purana</i> została napisana specjalnie w celu rozwijania <i>bhakti</i> , <i>dźńany</i> i <i>wajragji</i> .	115, 116
<i>Bhakti sutry</i>	Tekst ułożony przez mędrca Naradę, który objaśnia drogę do <i>bhakti</i> (czystej miłości i oddania) i wynikającego z niej stanu doskonałości	115
<i>ćakrawjuha</i>	Okrągły, przypominający labirynt szyk bojowy złożony z rydwanów i żołnierzy, opisany w <i>Mahabharacie</i> . Wyjście z takiej formacji bojowej jest trudne i znane tylko biegłym w sztukach walki.	162
Daśaratha	Szlachetny król Ajodhji i ojciec Pana Ramy, postać z eposu <i>Ramajana</i> . Jest znany z męstwa, oddania <i>dharmie</i> oraz tragicznych, złożonych losów, ukształtowanych przez miłość, obowiązek i przeznaczenie.	211
<i>déjà vu</i>	Uczucie, że przeżyło się już daną sytuację, mimo że zdarza się ona po raz pierwszy	206, 207, 208, 209
<i>dhana</i>	Bogactwo	77

Słowo	Znaczenie	Strona
<i>dhanja</i>	Ziarno, zboże lub roślina uprawna; w sanskrycie termin ten oznacza również „błogosławiony” lub „szczęśliwy”	77
<i>dharma</i>	Słowo o wielu znaczeniach, takich jak prawość, uniwersalne prawo, obowiązek, religia czy sprawiedliwość	75, 109, 153, 159, 211
Draupadi	Księżniczka Pańcālī, żona pięciu braci Pandawów z <i>Mahabharaty</i> , czczona jako symbol siły, oddania i niezłomności	74, 119, 120
Durga	Boska matka i nieustraszona opiekunka, która niszczy zło i strzeże prawości	118
<i>dźaja</i>	Zwycięstwo	77
Gadźendra	Król słoń w mitologii hinduskiej, znany z epizodu „Gadźendra-moksha” w <i>Bhagawata Puranie</i> , symbolizujący oddanie i całkowite powierzenie się Bogu	119
<i>gopika</i>	Żona pasterza, pasterka, opiekunka krów, mleczarka. W pismach indyjskich <i>gopiki</i> z Wradźy, czyli Wrindawanu (Brindawanu), przedstawione są jako jedne z największych wielbicielek Pana Kriszny.	90
<i>gośala</i>	Obora bądź zadaszenie dla krów	67
Gowinda	Imię Pana Kriszny oznaczające „obrońcę krów” lub „tego, który daje radość zmysłom”	118, 219
<i>guru</i>	Duchowy nauczyciel. Święte pisma mówią, że <i>guru</i> musi nie tylko dobrze znać święte pisma, lecz także być mocno osadzony w świadomości <i>brahmana</i> . Czasem tego słowa używa się w odniesieniu do nauczyciela przedmiotów świeckich.	5, 6, 20, 62, 125, 189, 190, 196, 197, 199, 208, 214

Słowo	Znaczenie	Strona
Hanuman	Minister Sugriwy, króla małp, oddany sługa Ramy. Bohater <i>Ramajany</i> , brał udział w wojnie z demonem Rawaną wywołanej uprowadzeniem na Lanę Sity, żony Ramy.	158
<i>Hitopadeśa</i>	Dosłownie „korzystna (<i>hita</i>) rada (<i>upadeśa</i>)”. Tekst sanskrycki z naukami o sprawach społecznych, politycznych i doczesnych w formie opowieści o postaciach zwierzęcych i ludzkich.	73, 95, 217
<i>Isawasjopanisad</i>	Jedna z głównych <i>upanisad</i> z <i>Śukla Jadžurwedy</i> . Jej nazwa pochodzi z pierwszego wersetu, który mówi: „Najwyższa Istota przenika wszystko, co się porusza i co jest nieruchome”.	221
Jama Dharmaradża	Bóg śmierci	159
<i>jogi(n)</i>	Osoba praktykująca <i>jogę</i> lub biegła w <i>jodze</i> ; ktoś, czyj umysł nieustannie trwa w jedności z boskością	63, 152, 153, 214
Kajkeji	Królowa z eposu <i>Ramajana</i> , znana ze swojej złożonej roli kochającej matki i sprawczyni wygnania Ramy. Jest jedną z trzech żon króla Daśarathy i matką Bharaty.	199, 211
<i>kali juga</i>	Czwarta i ostatnia <i>juga</i> w indyjskiej kosmologii, zwana także epoką żelaza. Zgodnie z tradycją jest to obecna faza czasu, charakteryzująca się powszechną nieprawością.	115

Słowo	Znaczenie	Strona
<i>karma</i>	Działanie. Odnosi się też do skutków własnych czynów – prawo <i>karmy</i> .	41, 53, 64, 89, 90, 91, 98, 148, 155, 160, 186, 187, 212, 217, 218, 220
<i>Kathopanisad</i>	Jedna z wielkich <i>upanisad</i> <i>Kriszna</i> <i>Jadźurwedy</i> . Ten tekst zawiera nauki o najwyższej prawdzie w formie rozmowy boga śmierci (Jamy) z Naćiketą, młodym poszukiwaczem prawdy.	159, 212
Kaurawa, Kaurawowie	Stu synów króla Dhritarasztry w <i>Mahabharacie</i> , rywale Pandawów. Ich wrogość doprowadziła do wojny na Kurukszetrze.	120
Kriszna	Ósma z dziesięciu głównych inkarnacji (<i>awatarów</i>) Wisznu. Najwyższa Istota i boski nauczyciel, ucieleśnienie miłości, mądrości i <i>dharmy</i> , prowadzący dusze do wyzwolenia za pomocą <i>Bhagawadgity</i> i ponadczasowych <i>lil</i> .	69, 74, 78, 89, 90, 91, 103, 115, 116, 118, 120, 167, 173, 214, 219
Kunti	Matka pięciu braci Pandawów w <i>Mahabharacie</i> , czczona za swoje oddanie, niezłomność oraz rolę w kształtowaniu wydarzeń tego eposu	216
<i>Kuru wańśa(m)</i>	Ród króla Kuru – dynastia przodków Kaurawów i Pandawów z <i>Mahabharaty</i>	74
Lakszmana	Oddany brat Pana Ramy, uosobienie lojalności, służby i bezinteresowności, towarzyszący Mu w czasie wygnania i pomagający w pokonaniu Rawany	77, 96, 118, 177, 199, 200

Słowo	Znaczenie	Strona
Lakszmi	Hinduska bogini bogactwa, dobrobytu, piękna i szczęścia. Boska małżonka Pana Wisznu, czczona w całych Indiach i poza ich granicami.	77, 96, 118, 177, 199, 200
<i>Lakszmi-Narajana Sanhita</i>	Hinduski święty tekst zawierający dialogi między Lakszmi a Narajaną, nauczający o oddaniu i <i>dharmie</i>	96
Madhawa	Dosłownie „potomek Madhu (członek plemienia Jadu)”. Jest to również jedno z imion Pana Kriszny oraz epitet Pana Wisznu i Jego <i>awatarów</i> .	96, 118, 219
<i>Mahabharata</i>	Epopeja napisana przez mędrca Wjasę, opisująca wielką wojnę między kuzynami Kaurawami i Pandawami	115, 162
Mahatma Gandhi	Przywódca pokojowego ruchu niepodległościowego Indii przeciwko panowaniu brytyjskiemu, znany ze swojej filozofii prawdy i niekrzywdzenia	79
<i>maja(m)</i>	Iluzja, której skutkiem jest przekonanie, że istnieje coś, co w rzeczywistości nie istnieje. Przykładem jest postrzeganie oddzielności jednostki od Boga lub traktowanie świata jako rzeczywistego. Także to, co jest pełne określonej właściwości, a w <i>wedancie</i> – kosmiczna moc iluzji.	20
<i>mandir(a)</i>	Świątynia. <i>Mandir</i> jest słowem w języku hindi.	64, 87
<i>mantra</i>	Mistyczna formuła używana w medytacji i wielbieniu określonego bóstwa	53, 71, 117, 155, 185, 221, 223
Naćiketa	Młody aspirant duchowy i bohater <i>Upaniszady Katha</i> , który osiąga samorealizację po poznaniu natury <i>brahmana</i> dzięki panu śmierci (Jamie)	159

Słowo	Znaczenie	Strona
<i>najwedja(m)</i>	Ofiara z artykułów spożywczych dla bóstwa	41
Namagiriamma	Imię nadane przy urodzeniu Iśwarammie, matce Bhagawana Śri Sathya Sai Baby	64
<i>namaskar(a)</i>	Pozdrowienie używane do powitania innej osoby. Znaczenie podobne do <i>namaste</i> w języku hindi.	191
Narada	Boski posłaniec i oddany wielbiciel, słynący z szerzenia oddania, mądrości i wiedzy duchowej w różnych sferach	105, 115, 116, 157
<i>Narada Purana</i>	Jedna z osiemnastu <i>mahapurana</i> w tradycji hinduistycznej, poświęcona głównie Panu Wisznu i zawierająca nauki dotyczące <i>dharmy</i> , oddania oraz praktyki duchowej	115, 116
Narajana	Jedno z imion Pana Wisznu, reprezentującego uniwersalny aspekt boskości	96, 104, 116, 199, 200
Narakasura	Król demonów w mitologii hinduskiej, którego pokonanie przez Pana Krisznę jest świętowane jako Dipawali (Diwali)	77, 78
Pandawowie	Pięciu bohaterskich braci z <i>Mahabharaty</i> , synów króla Pandu – kluczowe postacie tego eposu	120
<i>Paramatma(n)</i>	Najwyższa dusza, w odróżnieniu od <i>dźiwatmana</i> (indywidualnej duszy)	77
Parwati	Hinduska bogini, żona Pana Śiwy i matka Pana Ganeśy	43, 59, 118, 119, 120
<i>Patala-khanda</i>	Część <i>Padma Purany</i> zawierająca opowieści o Wisznu, opisy oddawania czci roślinie <i>tulsi</i> oraz nauki dotyczące oddania	118
Prahlada	Wielbiciel Pana Wisznu, syn Hiranjakaśipu. Za jego niezachwianą wiarę Pan Narasinha (wcielenie Wisznu) otoczył go opieką.	119, 199, 200

Słowo	Znaczenie	Strona
<i>prakriti</i>	Natura, przyroda, materia, naturalne cechy osoby lub przedmiotu albo niestały aspekt stworzenia, tj. to, co różni się od <i>puruszy</i> (świadomości)	77
<i>prejo buddhi</i>	Niższy intelekt, który przedkłada przyjemność i ścieżkę do zniewolenia (<i>prejas</i>) nad dobro i ścieżkę do wyzwolenia (<i>śrejas</i>)	66
<i>prema</i>	Miłość	6, 37, 38, 44, 45, 46, 61, 63, 67
<i>pudża</i>	Rytualne oddawanie czci bogom, wielbienie	20, 41, 77
<i>putra</i>	Syn, dziecko	77, 123, 184
Rama	Główny bohater <i>Ramajany</i> – księżę Ajodhji, wcielenie Pana Wisznu – ucieleśniający cnotę, <i>dharmę</i> , współczucie i prawość	30, 71, 77, 91, 118, 170, 177, 199, 211, 219
<i>Ramajana</i>	Epicki poemat w sanskrycie opisujący losy Pana Ramy, który podtrzymywał <i>dharmę</i> , wiodąc przykładne życie mimo wielkich wyzwań	177
Rantidewa	Legendarny król słynący z bezinteresowności i oddania, który oddał wszystko, co posiadał, służąc innym	79, 82, 84
Rawana	Jedna z najbardziej złożonych postaci w mitologii hinduskiej, główny czarny charakter eposu <i>Ramajana</i> , król demonów (<i>rakszasów</i>) rządzący Lanką	77, 78

Słowo	Znaczenie	Strona
<i>Rigweda</i>	Pierwsza z czterech <i>Wed</i> . Aforyzm <i>pradźńanam brahma</i> (świadomość jest <i>brahmanem</i>) pochodzi z <i>Ajtarejopanisadu</i> , który należy do tej <i>Wedy</i> .	121, 152
Rukmini	Najważniejsza małżonka Pana Kriszny, czczona jako wcielenie bogini Lakszmi i słynąca ze swego oddania oraz miłości	115, 116
<i>sadhaka</i>	Duchowy aspirant. Ktoś, kto prowadzi <i>sadhanę</i> , czyli duchową praktykę w celu osiągnięcia prawdy lub Boga.	63
<i>sadhana</i>	Praktyka duchowa	33, 34, 42, 52, 60, 61, 63, 76, 77, 197, 211
Sakamma	Oddana wielbicielka Śri Sathya Sai Baby z Karnataki, znana jako Jego „trzecia matka” ze względu na głęboką więź z Bhagawanem oraz znaczący wkład w Jego misję	64
<i>sanatana dharma</i>	Dosłownie „odwieczne prawo”. Powszechnie rozumiana jako hinduizm, ale Sadguru wyjaśnia, że odnosi się do esencji wszystkich religii, do urzeczywistniania jaźni i jedności z całym stworzeniem.	109, 153
<i>sansara</i>	Świat jako sfera cierpienia. Także cykl narodzin i śmierci.	21
Saraswati	Hinduska bogini wiedzy, mądrości, nauki, muzyki i sztuki. Jest uznawana za małżonkę (oraz siłę stwórczą) Pana Brahmy.	118
Satjabhama	Jedna z najważniejszych królowych na dworze Pana Kriszny; jest sławiona za swoją odwagę, oddanie i silną osobowość	78, 115, 116, 151

Słowo	Znaczenie	Strona
<i>satsang(a)</i>	Towarzystwo ludzi świętych i szlachetnych. Może też odnosić się do duchowych zgromadzeń. Dosłownie „towarzystwo prawdy”.	1, 2, 3, 4, 25, 33, 55, 69, 79, 87, 103, 109, 129, 130, 133, 134, 145, 227
Sita	Małżonka Pana Ramy, uosobienie cnoty, oddania i odwagi w eposie <i>Ramajana</i>	77, 177
<i>subhaszita</i>	Dosłownie „dobra (<i>su</i>) mowa (<i>bhaszita</i>)”. Gatunek wierszy sanskryckich, które zawierają przesłania w postaci porad moralnych i duchowych.	25, 83, 109, 157
<i>Suprabhatam</i>	„Piękny, wspaniały (<i>su</i>) świt (<i>prabhata</i>)”. Ogólnie odnosi się do hymnów śpiewanych o świcie, aby obudzić Pana – wewnątrz siebie i na zewnątrz.	32
Swami Wiwekananda	Uczeń Ramakryszny, przywódca duchowy, który zapoznał Zachód z <i>wedantą</i> i <i>jogą</i> , inspirując globalne odrodzenie hinduizmu	20, 186
<i>swarupa</i>	Własna (<i>swa</i>) forma (<i>rupa</i>); prawdziwa forma; z natury, w rzeczywistości. Np. złożenie <i>premaswarupa</i> oznacza kogoś, kogo prawdziwą formą jest miłość (<i>prema</i>).	59, 153
<i>szodaśopačara</i>	Praktyka (<i>upačara</i>) oddawania czci składająca się z szesnastu (<i>szodaśa</i>) rytuałów	41
Śabari	Oddana ascetka z <i>Ramajany</i> , znana ze swojego czystego oddania dla Pana Ramy	71
Śakti	Boska żeńska energia, czczona jako bogini ucieleśniająca stworzenie, moc i przemianę	59
<i>śanti mantra</i>	Inwokacja przywoływania pokoju intonowana przed recytacją mantr lub hymnów wedyjskich i po niej	53, 71, 155, 221, 223

Słowo	Znaczenie	Strona
Śiwa	Jeden z głównych bogów hinduistycznych; jest kojarzony ze zniszczeniem, przemianą i odrodzeniem	56, 59, 118, 119, 120
<i>śresztha</i>	Znakomity, najwyższy, najlepszy lub główny	70
<i>Śwetaśwatáro-paniszad</i>	Jedna z głównych <i>upaniszad</i> z <i>Kriszna Jadźurwedy</i> , nazwana na cześć mędrca Śwetaśwatary, którego imię oznacza „kontrolujący zmysły” lub dosłownie „posiadający białe (<i>śweta</i>) muły (<i>aśwatara</i>)”, co jest uważane za tytuł honorowy	184
<i>tulsi</i>	Święta bazylia – roślina czczona jako bogini Lakszmi; jest kluczowa w kulcie Wisznu	116
<i>upaniszad(a)</i>	Końcowa część <i>Wed</i> traktująca o naturze <i>brahmana</i> , a nie o rytualnym oddawaniu czci. <i>Upaniszady</i> zawierają sedno filozofii wedyjskiej.	72, 117, 183, 186, 223
<i>uttama</i>	Sanskryckie słowo oznaczające „najwyższy, najlepszy, znakomity lub doskonały”	70
Walmiki	Rabuś, który stał się mędrcom; zasłynął jako „pierwszy poeta” dzięki autorstwu świętego tekstu – <i>Ramajany</i>	118
<i>Weda, Wedy</i>	Duży zbiór indyjskich tekstów religijnych boskiego pochodzenia. <i>Wedy</i> zostały objawione <i>riszim</i> (mędrcom) podczas głębokich medytacji.	7, 89, 123, 185
<i>widja</i>	Wiedza	49, 77, 83, 147, 224
<i>Wiwekaćudamani</i>	Dosłownie: „koronny klejnot (<i>ćudamani</i>) rozróżniania”. Ten adwajtyczny tekst napisany przez Adi Śankaraćarję szczegółowo omawia całą duchową ścieżkę do samorealizacji.	219